

2023 року № 1377-р. URL: <https://bukoda.gov.ua/storage/app/uploads/public/659/514/d77/659514d77a6e6544099297.pdf> (дата звернення – 06.03.2025).

7. Сірик З.О. Поняття та складові фінансово-інвестиційного забезпечення місцевого самоврядування. *Регіональна економіка*. 2020. № 1. С. 100-112. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001173254> (дата звернення – 05.03.2025).

8. Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України»: Закон України від 15.03.2022 р. № 2134-IX. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2134-20#Text> (дата звернення – 10.03.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-59>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ НА ОСНОВІ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА

Милашко М. О.

*аспірант кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

Фінансова стійкість підприємства є ключовою передумовою для його розвитку в умовах сучасної ринкової економіки. Забезпечення стабільності не тільки покращує репутацію компанії серед інвесторів і кредиторів, але й дозволяє більш гнучко реагувати на зовнішні економічні виклики й внутрішні зміни в структурі бізнесу [1, с.72]. Одним із основних інструментів оцінки фінансової стабільності є бухгалтерський баланс. Цей документ відображає фінансовий стан підприємства на певний момент часу, де одні статті, зокрема активи та власний капітал, мають демонструвати зростання, а інші – такі як зовнішні зобов'язання – тенденцію до зниження. Такий підхід дозволяє створити збалансовану фінансову картину, сприяючи сталому розвитку підприємства як у коротко-, так і довгостроковій перспективі.

Історично сформована структура бухгалтерського балансу дає змогу розподілити ресурси та зобов'язання за категоріями, виявити сильні та слабкі сторони фінансової політики підприємства. Так, зростання власного капіталу є ознакою успішної роботи підприємства, адже воно свідчить про накопичення ринкової вартості, генерування прибутку та ефективне управління фінансовими ресурсами. Реінвестування прибутків у

виробництво, модернізацію обладнання, впровадження інновацій і розвиток нових напрямків бізнесу дозволяють не тільки збільшувати власний капітал, а й покращувати виробничу ефективність підприємства. Водночас, підвищення ліквідності активів дозволяє оперативно вирішувати короткострокові фінансові проблеми, що зменшує ризики невиконання зобов'язань перед партнерами та кредитними установами [2].

Не менш важливим аспектом є оптимізація структури зовнішніх зобов'язань. Зменшення позикових коштів, реструктуризація боргового навантаження та трансформація короткострокових зобов'язань у довгострокові кредити – все це є заходами, спрямованими на зниження ризику неплатоспроможності. Оптимальне співвідношення між власними коштами та залученими ресурсами є фундаментальним принципом фінансового менеджменту, що дозволяє зберігати високі кредитні рейтинги та зміцнювати довіру інвесторів компанії. Крім того, постійний моніторинг умов кредитування та активний пошук альтернативних джерел фінансування сприяють зниженню впливу зовнішніх макроекономічних факторів, що можуть негативно впливати на фінансову стабільність.

Фінансова політика підприємства повинна включати систематичний аналіз ключових показників бухгалтерського балансу. Сучасні методи аналізу, такі як коефіцієнтний, трендовий та SWOT-аналіз, дозволяють ідентифікувати потенційні загрози і вчасно реагувати на зміни економічного середовища. Зокрема, аналіз ліквідності через показники поточної та швидкої ліквідності допомагає оцінити здатність компанії виконувати свої короткострокові зобов'язання, а аналіз боргових навантажень – виявити рівень залежності від зовнішнього фінансового ринку. Подібна інформація є критичною для прийняття управлінських рішень стосовно реструктуризації активів, оптимізації витрат або залучення нового капіталу.

Успіх фінансової стратегії також залежить від здатності підприємства управляти витратами. Системне зниження операційних та адміністративних витрат, оптимізація виробничих процесів, використання сучасних технологій автоматизації – усе це сприяє не тільки зменшенню накладних витрат, але й збільшенню власного капіталу підприємства через зростання нерозподіленого прибутку. Пасивна частина балансу повинна плануватися таким чином, щоб забезпечити максимальну продуктивність бізнесу без втрати якості управління. Зниження витрат при збереженні ефективності дозволяє компанії перерозподіляти зекономлені кошти на інвестиційні проекти, що, в свою чергу, веде до зростання власного капіталу та активів.

Достатньою умовою для підтримки фінансової стійкості є інтеграція довгострокової фінансової стратегії з оперативним управлінням ресурсами. Організаційна структура підприємства повинна бути гнучкою, щоб швидко реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища. Важливим

аспектом є використання сучасних інформаційних технологій для збору, аналізу та прогнозування фінансових показників. Це дозволяє менеджерам оперативнo корегувати стратегії управління, оптимізувати структуру активів і зобов'язань, здійснювати моделювання сценаріїв розвитку бізнесу. Такий підхід забезпечує широке розуміння фінансового стану підприємства на всіх рівнях, сприяючи прийняттю більш обґрунтованих рішень.

Науковий підхід до аналізу фінансової стійкості враховує як макроекономічні, так і мікроекономічні фактори. Зміни в міжнародній економічній кон'юктурі, коливання валютних курсів, державне регулювання фінансових ринків – усі ці фактори впливають на структуру балансу підприємства. Таким чином, ефективне фінансове планування повинно базуватися на аналізі глобальних тенденцій, а також враховувати специфіку галузі і внутрішні особливості діяльності компанії. Це допомагає забезпечити збалансованість зростання активів і зниження зобов'язань, що є основою для довгострокової стабільності.

Крім того, важливим є врахування ризиків, пов'язаних із зовнішнім середовищем. Фінансові кризи, нестабільність на ринках капіталу, коливання цін на сировинні ресурси – усі ці фактори можуть негативно вплинути на фінансовий стан підприємства. В цьому контексті важливими інструментами для мінімізації негативного впливу зовнішніх факторів стають система внутрішнього контролю та аудит фінансових процесів. Оперативний аналіз вигідності інвестицій, моніторинг показників ліквідності та ефективності використання ресурсів дозволяє підприємству своєчасно коригувати свою фінансову політику, що є запорукою стійкого розвитку.

У контексті зростання власного капіталу і активів, важливою є також роль інноваційних технологій та досліджень, що стимулюють розвиток. Інвестиції у науково-дослідні проекти, впровадження сучасних систем управління виробництвом і логістикою сприяють збільшенню конкурентоспроможності підприємства. З іншого боку, скорочення непотрібних витрат, оптимізація процесів та впровадження енергозберігаючих технологій дозволяють зменшити витрати підприємства, що позитивно впливає на загальну фінансову ефективність.

Таким чином, забезпечення фінансової стійкості підприємства є процесом складної інтеграції різних елементів фінансового управління. Баланс між зростанням власного капіталу та активів і зниженням зовнішніх зобов'язань та витрат забезпечує фундамент для стійкого розвитку компанії. Сучасна фінансова стратегія повинна базуватися на комплексному аналізі фінансових показників, оперативному реагуванні на зміни ринкового середовища і впровадженні інновацій, що дозволяє не лише зміцнити позиції підприємства на ринку, але й створити передумови для його стабільного зростання у майбутньому.

Зрештою, науково обґрунтований підхід до управління фінансовою стійкістю дозволяє підприємствам залишатися конкурентоспроможними та адаптивними в умовах сучасних економічних викликів. Систематичне вдосконалення структури балансу і реструктуризація фінансових потоків сприяють збереженню довіри інвесторів, кредиторів і партнерів, що є надзвичайно важливим у сучасній економіці. Як наслідок, підприємства, що дотримуються принципів збалансованого фінансового планування, мають змогу попереджувати кризові явища і підтримувати стабільний розвиток, впевнено крокуючи в майбутнє.

Література:

1. Нагайчук В. В., Ковальчук Н. Є. Аналіз фінансової стійкості підприємств та напрями її забезпечення. *Науковий журнал Вінницького НТУ Тернопільського національного економічного університету*. 2017. С. 71-76.
2. Сак Т. В., Шепелюк Н. П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *Економічний журнал ОПУ*. 2023. № 4 (26). URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No4/37.pdf>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-60>

ВІДНОВЛЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Райчева Л. І.

*доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Якобчук Н. М.

*аспірантка 3 курсу за спеціальністю 073 «Менеджмент»
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Транспортний комплекс України є надважливим в розвитку національної економіки, саме тому його відновлення в післявоєнний період є надзвичайно важливим завданням задля забезпечення безпеки та стабільності в країні. Зруйнована інфраструктура потребує значних